

Erhvervsudvalget
Christiansborg

Finansministeren
3. marts 2009

Svar på Erhvervsudvalgets spørgsmål nr. 63 (alm. del) af 6. februar 2009.

Spørgsmål 63:

Ministeren bedes kommentere materialet fra Erhvervsudvalgets møde med Dansk Erhverv, jf. ERU alm. del – bilag 120. I den forbindelse bedes specielt knyttet kommentarer til spørgsmålet, om den offentlige sektor vil kunne have en "rundere" tilgang til indkøbspolitikken, således at der i mindre grad fokuseres på prisen og gives mere plads til f.eks. innovation og kvalitet. Vil det være muligt fremover at undgå eneleverandørkontrakter, f.eks. således at der som minimum er 3 leverandører? Hvordan sikres der hos de offentlige indkøbere en større opmærksomhed på, at man påvirker et større marked ved sin indkøbspolitik?

Svar:

Det offentlige indkøb er underlagt en række udbudsregler, som består af EU-traktatens principper, EU's udbudsdirektiver og nationale regler i form af tilbudsloven. Reglerne om udbud skal sikre, at tildelingen af offentlige indkøbskontrakter sker under hensyntagen til principperne om ligebehandling og gennemsigtighed, ligesom gennemførelsen af udbud understøtter, at det offentlige indkøber til fordelagtige priser i forhold til den ønskede kvalitet.

For statens vedkommende gennemføres udbud såvel centralt i Økonomistyrelsen under Finansministeriet samt decentralt af de enkelte ministerområder med tilhørende institutioner. Tilsvarende gennemfører kommuner og regioner egne udbud. Endvidere gennemfører SKI (Statens og Kommunernes Indkøbs Service A/S) EU-udbud på vegne af den offentlige og halvoftentlige sektor.

Det offentlige indkøb er kendetegnet ved at dække over et stort antal forskelligartede indkøbskategorier (eksempelvis elektricitet, bleer, it-hardware, fødevarer, konsulentydelse, forsvarsmateriel mv.) med forskellige karakteristika i forhold til både indkøbssiden og leverandørsiden. Dette gør, at det ikke umiddelbart vurderes muligt at opstille generelle tværsektorielle regler for, hvordan vægtningen af forhold som pris i forhold til innovation eller kvalitet skal være. Denne vægtning finder sted i forhold til de enkelte indkøbsområder under hensyntagen til den konkrete markedssituation, indkøbsbehovet mv., og vil kunne udmøntes i det pågældende udbudsmateriale.

Eksempelvis indeholder de fællesstatslige indkøbsaftaler på it-området indgået af Økonomistyrelsen mekanismer, der sikrer, at staten løbende kan købe de gængse modeller på markedet, hvilket sikrer, at staten har adgang til tidssvarende it-udstyr, selvom kontrakten er indgået flere år tidligere.

Det bemærkes, at det ikke vil være fornuftig anvendelse af skatteborgernes midler, hvis kvalitet eller innovation vægtes højere i et udbud, end det reelle indkøbsbehov retfærdiggør. I givet fald vil den pågældende institution betale for noget, som den ikke har behov for, for at udføre sine opgaver.

Valg af leverandørstrategi vil typisk ske på baggrund af en vurdering af konkurrencesituationen på det pågældende marked og en vurdering af udbuddets størrelse i forhold til det pågældende marked. Som hovedregel vælges flere leverandører, men der kan være tilfælde, hvor enten markedssituationen eller praktiske forhold betyder, at en konsekvent flerleverandørstrategi – som foreslået af Dansk Erhverv – vil betyde, at det offentlige kommer til at betale markante overpriser. Hvis det eksempelvis vurderes, at der alene er tre leverandører på markedet, der kan løfte den pågældende opgave, vil det ikke være optimalt at vælge dem alle tre. Endvidere vil konkurrencen være uændret, hvis staten vælger én leverandør på et marked, hvor statens indkøbsvolumen alene udgør en meget begrænset andel.

I vurderingen af leverandørstrategien vil naturligt indgå overvejelser om den fremtidige konkurrencesituation på markedet, herunder i forhold til mulighederne for at foretage fornyet udbud på det pågældende marked efter udløbet af den aktuelle kontraktperiode. Det er selvsagt ikke i det offentliges interesse at mindske den langsigtede konkurrence, da en eventuel kortsigtet gevinst vil betyde højere priser på sigt.

Det bemærkes i forlængelse af ovenstående, at statens samlede indkøbsvolumen på de fleste indkøbsområder er begrænset i forhold til de pågældende markeders størrelse. Hertil kommer, at der ofte er tale om globale markeder, hvor multinationale selskaber konkurrerer mod hinanden. Det har eksempelvis alene begrænset effekt på de fleste multinationale it- og televirksomheders fortsatte eksistens, hvis deres danske afdeling taber en større kontrakt med den danske stat.

Afslutningsvist skal det understreges, at offentlige indkøb sker for skatteborgernes midler. Det må derfor altid være målet at sikre, at skatteborgernes midler forvaltes bedst muligt.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen